

Grova böter för misstag på sjön

En familj tvingades betala 20 000 kr i böter för att ha seglat genom ett sälskyddsområde. Är det verkligen lagstiftarens avsikt att belasta myndigheter som Kustbevakningen med vilka märkliga insatser som helst, samtidigt som landets gränser blöder av resursbrist? Text: Lars Afzelius

I JULI 2017 seglade Tomas och hustrun norrut efter ett besök i Söderköping.

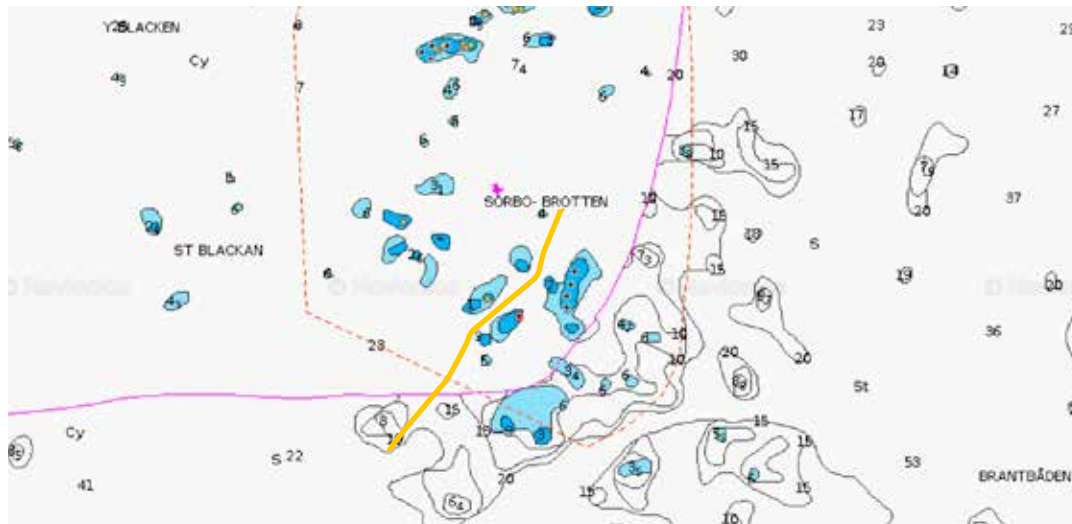
Utanför Bråviken passerade de den sälkoloni som håller till på Svartbådan. De kände väl till kolonin, höll ett ordentligt avstånd och kunde med kikare nätt och jämnt se några sälar på hållarna. Sälskyddsområdet tillkom på 70-talet och har idag helt spelat ut sin roll som skydd för en då utrotningshotad sälstam

Förstoringen på GPS-plottern var hög eftersom kursen gick genom ett område med många grynnor. Strax efter att ha passerat området med grynnor och grund siktade Tomas en annalkande Kustbevakningskryssare med beväpnad personal ombord, som beordrade honom att sakta ner.

Kustbevakarna informerade om att segelbåten hade passerat genom ett sälskyddsområde och att de skulle polisanmäla detta. Tomas var först lite frågande eftersom han med stor marginal hade passerat Svartbådan men såg, när han zoomade ut plotterbilden, att ett område österut också är avlyst. Alltså en miss av Tomas, som inte kände till utbredningen.

Det var segelbåtens AIS-transponder, som var påslagen och visade båtens färd, som var kustbevakningens bevis och anledning till uttryckningen. Det hölls, enligt Tomas, ett iskallt förhör inklusive omständlig identitetskontroll och påföljande dagar blev förstas förstörda eftersom tidigare kontakter med rättsvårdande myndigheter aldrig berott på att man varit på fel sida om lagen.

I MARS 2018 kallade polisen i Norrköping till ett förhör på Flemingsbergs polisstation. Förhöret tog en halvtimme och polisen informerade om att straffpåföljden för detta allvarliga brott låg på 40–50 dagsböter, alltså i nivå med rödljuskörning eller ringa misshandel. Fullständigt obegräpligt för Tomas.

Den gula heldragna linjen visar segelbåtens väg genom sälskyddsområdet. Sjökortsbild: Navionics.

Även Kustbevakningens nedskrivna förhör med Tomas delgavs. Den var starkt kryddad med både partiskhet och avoghet och gav en bild av den åtalade som en arrogant person som inte bryr sig om lagar och regler. Åklagaren tog kontakt och lämnade ett bud på 40 dagsböter samt en avgift till brottsofferfonden. Något uppsåt fanns inte, den aktiverade AIS-transpondern talade ju om var båten befann sig och något offer fanns inte heller. Tomas föreslog då att avgiften istället skulle skickas till Stiftelsen Rädda Östersjön, varvid åklagaren strök avgiften.

Straffet blev 40 dagsböter på sammanlagt 20 000 kr i böter och förekomst i ett belastningsregister med allt vad det innebär.

REFLEKTIONER

På 1970-talet bedrevs en hård jakt, som tillsammans med förekommande miljögifter som PCB och DDT var ett stort hot mot sälstammen. På 1980-talet fanns knappt 3 000 gråsäl kvar i Östersjön och hotades av total utrotning.

Efter bland annat införande av sälskyddsområden och förbud mot PCB och DDT kunde sälstammen långsamt återhämta

sig och i dag finns det över 40 000 gråsäl i Östersjön. Nu har antalet sälar istället blivit ett stort problem för yrkesfiskarna. Sälarna åter upp fångster, förstör fiskenäten och skrämmer bort all annan fisk. Årligen bedöms gråsälens åstadkomna skador för minst 33 Mkr. Naturvårdsverket beviljar därför numera varje år tillstånd att bedriva skydds jakt och i år omfattar skyddsjakten 600 gråsäl, vilket är den högsta siffran på sju år.

Redan 2013 yttrade sig Svenska Jägarförbundet över en remiss från Landsbygdsdepartementet angående licensjakt på säl. Man uttryckte då att många av dagens sälskyddsområden tillkom under en tid när Östersjöns sälstammar var kraftigt hotade och syftet var att ge sälarna tillgång till störningsfria områden och att dagens situation är helt förändrad eftersom sälpopulationerna under många år har visat på en positiv beståndsutveckling. Förbundet ansåg därför att den positiva utvecklingen vad gäller miljön i Östersjön och den inverkan detta har haft för sälarnas livsbetingelser är starkt motiv för att ompröva behovet av sälskyddsområden, vilka nu har fullgjort sin uppgift och därför

kan avvecklas. På samma sätt som de flesta militära skyddsområdena avvecklades när Sovjetunionen föll 1991.

Att mot denna bakgrund bestraffa en båtägare med 20 000 kr i böter för att ha passerat en sälkoloni på stort och respektfullt avstånd om än i ett avlyst område vittnar om dåligt omdöme och brister i förmågan att prioritera sina uppgifter. Tala om att sila mygg och svälja elefanter.

OM DET VORE en viktig uppgift för Kustbevakningen så har de verkligen misslyckats. Tomas är en av få som lagförts för en sådan överträdelse enligt tillgängliga uppgifter. Inte heller förekommer någon likhet inför lagen eftersom en annan båtägare i somras dömdes till 30 dagsböter för en likadan förseelse utanför Söderköping.

Bötesbeloppen varierar utifrån den dömdes ekonomi. Den som jobbar svart eller på annat sätt döljer sina inkomster betalar förmodligen en spottstyver i böter medan den ärlige hamnar på helt andra nivåer. Inför i stället penningbot för denna typ av överträdelser. Något som också motionerades om i riksdagen 2017. ☺

Motbok och kvinnor med kompetens

FRÅN 1919 FÖRSÅGS den vuxna befolkningen i Sverige med motbok för att tvingas ransonera sina inköp av alkohol, eftersom det dracks alldeles för mycket och hotade både familj, försörjning och orsakade sjukdom och dödlighet. Tilldelning av motbok styrdes av inkomst, kön, förmögenhet och samhällsposition. En gift kvinna erhöll sällan någon motbok och de få som tilldelades en, fick alltid en avsevärt mindre ranson än männen. Unga, ogifta män kom sällan i fråga och den som var arbetslös, eller saknade inkomst kom aldrig ifråga.

Bratts omhuldade motbok avskaffades 1955 men är nu återigen dags att införas tycker läraren och miljöaktivisten Paula Grossman. Inte för att begränsa alkoholkonsumtionen utan för att minska den överkonsumtion som sker på vårt klot. Paula hävdar att det konsumeras som om det fanns 4,5 klots resurser och att koldioxidutsläppen måste minska från 11,5 ton per år till max 1,5 ton. Därför ska det privata flygandet begränsas då det står för stora koldioxidutsläpp. Hon vill tilldela varje individ en motbok knutet till ett flygkonto med kanske 20 timmars flygtid att disponera per år.

Vi måste ändra vårt beteende och förflytta oss på ett miljövänligare sätt. Ett mer rättvist system är att ransonera flygandet i stället för att höja priserna, vilket skulle slå mot de fattiga.

I Sverige finns 143 000 seglare och paddlare som under ledig tid hellre förflyttar sig med vindens eller paddelns hjälp än trycker in sig i en trång flygkabin med knäna uppdragna mot hakan. Svenska Båtunionen bör därför omgående inleda förhandlingar för att dessa sanna miljövänner ska ges extra fördelar i utbyte för det miljövänliga beteendet. Smartast är att starta en gemensam europamarknad för flygtimmar, vilka kan köpas och säljas på samma sätt som handeln med utsläppsätter.

Priset på en flygtimme sätts beroende på efterfrågan och stiger säkert under vintertid, när varmare länder hägrar, vilket kan ge goa slantar för inköp av tillbehör till båtlivet. Man kan på samma sätt även ransonera körtiden för de elbilar som laddas med el från ett kraftverk, som eldas med brunkol. Båtliv följer utvecklingen.

NU TILL NÅGOT minst lika viktigt, nämligen det arbete som alla valberedningar i båtklubbar, båtförbund och självaste Båtunionen lägger ner för att bemanna våra styrelser. Kalla det för kittet i hela vår verksamhet. Utan kitt kommer det ideella arbetet att sina och till slut måste man köpa alla tjänster som de ideella krafterna tidigare tagit ansvar för. Tänk därför på att båtfolket består av lika många kvinnor som män. Titta bara på alla båtar man möter, minst en man och en kvinna ombord. Dessa två har olika roller, olika viljor och syn på saker men är precis lika viktiga för ett bra båtliv.

I vår läsundersökning från 2017 svarade mer än 40 % av alla läsare att ytterligare 1–2 personer läser tidningen, vilket motsvarar cirka 45 000 läsare, i de flesta fall kvinnan i båtfamiljen. Förhållandet är enbart ett utslag av vem som står för medlemskapet i båtklubben och därmed får rösta, vara valbar i styrelsen och i övrigt styra och ställa.

Det är på tiden att vi män börjar fundera på hur den andra parten som är lika viktig ombord, ska ges det inflytande hon förtjänar. Familjemedlemskap och ändrade stadgar i all ära men det krävs mer mod för att ändra på arbetssätt och villkor. Varför inte ordnad barnpassning om minsta barnet måste följa med på ett möte. Några "goa gubbar" i den gamla styrelsen är säkert utmärkta barnpassare efter flerårig träning på barnbarn.

Inom Båtlivs redaktion finns numera kvalificerad kompetens för handledning av en styrelse i medinflytande- och jämlikhetsfrågor. Hör av Er!

Lars Afzelius är båtpolitisk skribent i Båtliv. Han är även krönikör med frihet att framföra sina egna åsikter om svensk båtpolitik.

Maila gärna dina åsikter om båtpolitik: Lars.Afzelius@batliv.se

Johnson Pump®

50 YEARS 1968 2018

Pålitlighet sedan 1968

Johnson Pump® är en av världens ledande tillverkare av pumpar och tillbehör för den marina båtmarknaden. Med vår 50 år långa erfarenhet kan du känna dig trygg ombord.

- * Länsmpumpar
- * Tryckvattensystem
- * Spolpumpar
- * Toaletter
- * Pentrypumpar
- * Varmvattenberedare
- * Kylvattenpumpar
- * Impellrar
- * Motorrumsfläktar
- * Cirkulationspumpar

Fråga efter Johnson Pump® hos din lokala återförsäljare för båttillbehör.

SPXFLOW

Johnson Pump®

www.spxflow.com